

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1785

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2021

Met deze brief informeer ik u over een viertal onderwerpen met betrekking tot de Europese Investeringsbank (EIB):

1. Verslag jaarvergadering Raad van Gouverneurs (toegezegd in mijn brief van 28 juni jl.¹);
2. Bevindingen Audit Comité (bijlage) (net als vorig jaar in mijn brief van 11 september 2020²) inclusief het financiële jaarverslag³;
3. Terugblik: activiteiten in Nederland, COVID-19 steun, waaronder het pan-Europees garantiefonds, klimaatactiviteiten en kapitaaltoereikendheid;
4. Vooruitblik: herziening financieringsbeleid van de transportsector, herziening «*Environmental & Social Sustainability Framework*» en stroomlijning van de activiteiten buiten de EU.

1. Verslag jaarvergadering: COVID-19 respons, groene en digitale transitie en activiteiten buiten Europa staan centraal

De jaarvergadering van de Raad van Gouverneurs vond plaats op 18 juni jl.⁴ te Luxemburg en marge van de Ecofin en Eurogroep. Op de agenda stonden de vaststelling van het jaarverslag van het Audit Comité en de (her)benoeming van de voorzitter en leden van het Audit Comité. Daarnaast waren er toespraken van de voorzitter van de Raad van Gouverneurs, de president van de EIB en de voorzitter van het Audit Comité.

¹ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1762

² Kamerstuk 21 501-07, nr. 1717

³ <https://www.eib.org/en/publications/financial-report-2020>

⁴ Net als in voorgaande jaren is deze brief direct na publicatie van het Audit Comité jaarverslag verstuurd. Helaas heeft de publicatie van het rapport dit jaar vertraging opgelopen, vandaar dat deze brief dit jaar later is dan gebruikelijk.

In zijn toelichting sneed EIB president Hoyer een aantal thema's aan. Ten eerste stond Hoyer stil bij de COVID-19 respons van de EIB-groep⁵. Om het midden- en kleinbedrijf (mkb) in Europa te ondersteunen heeft de EIB vorig jaar het pan-Europees garantiefonds (EGF) opgericht dat in juni 2021 al meer dan 100 miljard euro aan investeringen had gemobiliseerd in de deelnemende lidstaten. Vervolgens ging Hoyer in op de voorziene rol van de EIB in de uitvoering van het meerjarig financieel kader (MFK) 2021–2027 en de *Resilience & Recovery Facility* (RRF). De EIB zal ongeveer 20 miljard euro aan garanties van het InvestEU programma (75% van het totaal) implementeren en zal uit eigen middelen een bijdrage leveren van bijna 5 miljard euro. Verder is de EIB in gesprek met een aantal lidstaten over de uitvoering van een deel van het RRF, waar de EIB mogelijk zal bijdragen door het leveren van advies en het beheren van een deel van de financiële middelen. Inmiddels heeft de EIB een overeenkomst getekend met Griekenland.⁶

Daarnaast benadrukte Hoyer de belangrijke rol van de EIB in de groene en digitale transitie van de Europese Unie. De EIB heeft in 2020 de *Climate Bank Roadmap* aangenomen om de klimaatambities van de EIB verder uit te werken. Het aandeel van klimaat- en milieufinanciering van de totale financiering steeg in 2020 naar 37%, waarmee de EIB goed op weg is om het doel van 50% in 2025 te halen. Binnen deze context onderstreepte Hoyer het belang van de samenhang tussen klimaat, innovatie en ontwikkeling als onafscheidelijke delen van Europa's toekomst en concurrentiepositie. Verder benadrukte hij dat cohesie en rechtvaardigheid in deze dubbele transitie («*Just Transition*») bewaakt dienen te worden.

Tenslotte gaf Hoyer een update over de rol van de EIB buiten Europa naar aanleiding van de recente conclusies van de Europese Raad over de Europese Financiële Architectuur voor Ontwikkeling (EFAD)⁷.

2. Bevindingen Audit Comité: financieel jaarverslag goedgekeurd en voortgang op belangrijke thema's, maar werk te doen op o.a. niet-financiële risico's en ICT

Rol Audit Comité

Het Audit Comité is volgens de statuten van de EIB verantwoordelijk voor: (1) de audit op de boekhouding van de EIB-groep met behulp van een externe auditor, (2) de jaarlijkse controle van de activiteiten en boekhouding van de EIB, met name op het gebied van risicomanagement en compliance en (3) het controleren of de activiteiten van de EIB in overeenstemming zijn met «*best banking practice*» (BBP), waaronder de relevante regelgeving en richtlijnen voor commerciële banken⁸. De EIB hoeft zich als Internationale Financiële Instelling (IFI) niet automatisch aan deze regelgeving en richtlijnen te houden, maar past ze toe volgens het «*comply or explain*» principe.

⁵ De EIB-groep bestaat uit de Europese Investeringsbank (EIB) en haar dochter het Europese Investeringsfonds (EIF).

⁶ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1766 (Bijlage M. Griekenland)

⁷ Raadsconclusies over het verbeteren van de Europese financiële architectuur voor ontwikkeling (juni 2021), <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9462-2021-REV-1/nl/pdf>

⁸ EIB Best Banking Principles https://www.eib.org/attachments/general/best_banking_practice_guiding_principles_en.pdf

Het Audit Comité heeft de audit op het financieel jaarverslag 2020 voltooid. Hieruit blijkt dat ondanks de COVID-19 pandemie de EIB in 2020 een stabiel operationeel resultaat heeft behaald en een winst van 1,7 miljard euro heeft geboekt. Er is een dalende trend in winstgevendheid te zien in vergelijking met voorgaande jaren (2,4 miljard euro winst in 2019). De dalende winstgevendheid werd o.a. gedreven door stijgende provisies gerelateerd aan COVID-19, dalende inkomsten door lage rentestanden, aangepaste waardering van equity-deelnames en stijgende operationele kosten. De EIB keert geen dividend uit aan haar aandeelhouders. Het eigen vermogen van de EIB in 2020 (73,5 miljard euro) is vergelijkbaar met het eigen vermogen eind 2019 (73,7 miljard euro). Het eigen vermogen beslaat daarmee 13% van de balans eind 2020. Het Audit Comité concludeert dat het financiële jaarverslag van de EIB een waarheidsgetrouw beeld geeft van de financiële positie en van de resultaten van de activiteiten van de EIB. Ook de externe auditor KPMG heeft het financiële jaarverslag goedgekeurd.

In het eigen jaarverslag⁹ deelt het Audit Comité de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen op vier hoofdthema's, te weten: 1) duurzaamheid en bedrijfsvoeringsmodel, 2) *group alignment*, 3) ICT en 4) *EIB Review and Evaluation Process*. Hieronder volgt een samenvatting van de bevindingen en aanbevelingen per hoofdthema.

1. Duurzaamheid en bedrijfsvoeringsmodel

Het Audit Comité merkt op dat 2020 een buitengewoon jaar was. De EIB voerde haar activiteiten uit in een uitdagende economische context als gevolg van het uitbreken van de COVID-19 pandemie, de aanhoudende lage rentetarieven en het ruime monetaire beleid van de centrale banken.

Het Audit Comité benadrukt in dit rapport dat de activiteiten en mandaten van de EIB voldoende vergoed moeten worden om de financiële duurzaamheid en de kapitaaltoereikendheid van de EIB op lange termijn te waarborgen. De winstgevendheid van de producten moet op peil blijven, opdat de EIB financieel zelfvoorzienend kan blijven.

Gezien de potentiële negatieve impact van de COVID-19 crisis op haar klanten heeft de EIB een aantal additionele voorzieningen genomen. Het Audit Comité is positief over deze voorzichtige benadering en benadrukt dat de EIB goed toezicht moet houden op de ontwikkeling van het portfolio het komende jaar.

Verder benoemt het Audit Comité dat het van belang is om ook voor niet-financiële risico's (o.a. klimaatrisico's, IT-risico's) vast te leggen hoeveel en welke risico's de EIB op de balans kan dragen.

Ondanks de geboekte vooruitgang op het gebied van *governance* hervormingen, ziet het Audit Comité ruimte voor verbetering en benadrukt het dat relevante *governance* (gedrags)codes, regels en processen herzien moeten worden.

2. Group alignment tussen de EIB en het EIF

Daarnaast merkt het Audit Comité op dat het van belang is een balans te vinden tussen de operationele autonomie van en toezicht op het EIF. De EIB heeft inmiddels een aantal procedures op groepsniveau ingericht (o.a.

⁹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Equity Strategy, Capital Plan, stress-testing programma, ICAAP en ILAAP). Het Audit Comité onderstreept het belang van het voortzetten van de uitbreiding van risicomanagement op groepsniveau.

3. ICT

Het Audit Comité benadrukt de toenemende rol van niet-financiële risico's in de financiële sector, in het bijzonder worden toenemende cyberbedreigingen genoemd. Het Audit Comité verwelkomt de recente IT-en Digitalisatie strategie van de EIB en geeft aan dat de implementatie hoge prioriteit verdient en significante investeringen vereist. Het Audit Comité benadrukt het belang van voldoende adequaat personeel om de implementatie tot een succes te maken en beschouwt de aanstelling van een *Group Chief Information Officer* hiervoor van essentieel belang.

4. EIB Review and Evaluation Process

Op basis van een voorstel van het Audit Comité heeft de EIB besloten een EIB Beoordeling- en Evaluatieproces (REP) op te zetten gebaseerd op basis van richtlijnen van de Europese Bankautoriteit (EBA). Het doel van de REP is het verbeteren van de opvolging van de BBP. Ondanks opgelopen vertraging vanwege de COVID-19 crisis is het EIB REP team grotendeels aangenomen en is de verwachting dat het team eind 2021 compleet zal zijn. Het EIB REP-team werkt nauw samen met de Europese Centrale Bank (ECB/SSM) en de centrale bank van Luxemburg.

Het Audit Comité merkt verder op dat de EIB vooruitgang heeft geboekt op het gebied van de implementatie van het zogenoemde *Three Lines of Defense* (3LoD) model, het aanstellen van een *Group Chief Risk Officer* (GCRO) en het uitvoeren van stresstesten volgens de richtlijnen van de EBA.

Reactie EIB Management Comité op de aanbevelingen van het Audit Comité

Het Management Comité van de EIB heeft aangegeven de aanbevelingen van het Audit Comité op te zullen volgen. Dit zal het Management Comité onder andere doen door: 1) het monitoren van de winstgevendheid en de kostendekkendheid van de activiteiten van de EIB, met name van de mandaatactiviteiten, 2) het implementeren van de IT en digitalisatie strategie, ook met het oog op de toenemende cyberdreigingen, 3) het verder uitwerken en uitvoeren van het *Group Alignment Implementation Plan* en 4) het ondersteunen van het REP-team. In het rapport is een uitgebreide reactie van het Management Comité op de aanbevelingen voor de vier thema's opgenomen.

Appreciatie Nederland

Nederland heeft tijdens de jaarvergadering het rapport van het Audit Comité verwelkomd en een aantal bevindingen onder de aandacht gebracht. In het algemeen heeft Nederland het belang benadrukt van het goed functioneren en besturen van de bank om de lange-termijn uitdagingen van de Europese Unie (met name digitalisering & innovatie en klimaat) goed te kunnen adresseren. Zo heeft Nederland aangegeven het belangrijk te vinden dat nieuwe mandaten of programma's volledig kostendekkend zijn. Op een aantal punten, zoals *group alignment*, anti-witwasbeleid en cybersecurity, is volgens Nederland vooruitgang geboekt. Nederland heeft de EIB aangemoedigd het functioneren van de bank verder te versterken door een aantal gedragscodes te herzien, opdat

deze de waarden van de EIB, zoals integriteit, transparantie en respect, omarmen.

3. Terugblik: Activiteiten in Nederland, COVID-19 steun, waaronder het pan-Europees garantiefonds, klimaatactiviteiten en kapitaaltoereikendheid

Activiteiten in Nederland

De EIB-groep investeerde in 2020 voor 3,18 miljard euro in Nederland, wat 2020 tot een recordjaar voor Nederland maakte. Het geld ging onder andere naar projecten op het gebied van zorg, ondersteuning van het mkb en klimaat en duurzaamheid. Recente voorbeelden van EIB-groep financiering in Nederland in 2020 zijn: 1) een EIB/EIF-garantie van bijna 800 miljoen EUR aan ING ten bate van het mkb, 2) een EIB-lening van 200 miljoen EUR aan zorgverlener 's Heeren Loo voor nieuwbouw- en renovatieplannen en 3) een EIF-deelname van 150 miljoen EUR in het *Dutch Future Fund* in samenwerking met Invest-NL.

COVID-19 steun

De EIB-groep heeft op verschillende vlakken bijgedragen aan het oplossen en mitigeren van de effecten van de COVID-19 crisis. Sinds het begin van de COVID-19-pandemie hebben de EIB en het EIF meer dan 56 miljard euro aan steun goedgekeurd voor bedrijven die het zwaarst waren getroffen door de crisis. Voor bestaande klanten heeft de EIB een aantal crisismaatregelen getroffen om voldoende liquiditeit te creëren. Zo zijn bijvoorbeeld liquiditeitslijnen voor banken opgezet om werkkapitaal voor mkb te kunnen blijven lenen en is klanten de mogelijkheid geboden een aanvulling op een uitstaande lening te krijgen.

Ook onderdeel van dit steunpakket was de bijdrage van de EIB aan de volksgezondheid en de ontwikkeling en productie van vaccins. De EIB heeft een aantal *research & development* projecten gefinancierd voor de ontwikkeling en productie van vaccins. Hieronder viel bijvoorbeeld een lening aan het Duitse BioNTech voor de ontwikkeling van een mRNA vaccin tegen COVID-19.¹⁰

Het steunpakket van 56 miljard euro omvatte daarnaast EUR 6,5 miljard aan financiering om de gezondheid en economische veerkracht buiten de Europese Unie te versterken als onderdeel van «*Team Europe*». Hieronder viel onder andere een financieringsbijdrage van 600 miljoen euro aan het COVAX-initiatief dat als doel heeft ervoor te zorgen dat wereldwijd zoveel mogelijk mensen toegang krijgen tot vaccins.

Daarnaast heeft de EIB i.s.m. de Europese lidstaten het pan-Europees garantiefonds (EGF) opgezet om de economische gevolgen van de crisis te mitigeren.

Pan-Europees garantiefonds

Zoals gedeeld in mijn brief van 11 september 2020 aan uw Kamer (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1717), zal ik u periodiek informeren over ontwikkelingen omtrent het EGF. Om de economische gevolgen van de COVID-19 pandemie in de reële economie op te vangen hebben de lidstaten in 2020 het EGF opgericht. Dit nieuwe fonds van 24,4 miljard euro kan tot 200 miljard euro aan financiering voor Europese bedrijven,

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1034

met name mkb, te mobiliseren. De Nederlandse deelname bestaat uit een garantie van 1,3 miljard euro.

De EIB is verantwoordelijk voor het beheer van het EGF. De deelnemende lidstaten¹¹ hebben de EIB gemandateerd om transacties met EGF-dekking binnen bepaalde parameters aan te gaan met financiële tussenpersonen en fondsen, waaronder ook voor de financiering van bedrijven in Nederland. Zoals gedeeld in mijn brief¹² van 12 juni 2020 aan uw Kamer, zijn de verwachte netto verliezen van het fonds geraamd op 20%, wat voor Nederland neerkomt op 260 miljoen euro.

Het EGF is sinds eind 2020 operationeel en tot en met 31 augustus 2021 is voor 21,8 miljard euro aan transacties goedgekeurd door het EGF *contributors committee*, waar Nederland zitting in heeft. Dit komt neer op meer dan 89% van de beschikbare middelen van het EGF ter ondersteuning van Europese bedrijven. Voor Nederlandse bedrijven is reeds 256 miljoen euro aan transacties goedgekeurd, waarmee naar verwachting een bedrag van EUR 1,1 miljard aan investeringen kan worden gemobiliseerd.

De ondertekening van (een deel van) de transacties heeft vorig jaar vertraging opgelopen vanwege een staatsteunbesluit van de Europese Commissie. Gezien deze vertraging heeft het EGF *contributors committee* besloten om de inclusieperiode van sommige producten te verlengen van eind 2021 naar eind 2022. Dit is de einddatum waarop transacties met eindgebruikers (bedrijven) moeten worden gesloten om in aanmerking te kunnen komen voor EGF-dekking.

Klimaatactiviteiten

Zoals aangekondigd in mijn brief van 11 september 2020 heeft de EIB eind 2020 de *Climate Bank Roadmap* (CBR) aangenomen. De CBR werkt uit hoe de in 2019 aangenomen klimaatambitie gerealiseerd moet worden. De drie belangrijkste klimaatdoelstellingen van de EIB zijn: 1) het mobiliseren van 1 biljoen euro aan financiering voor klimaatactie en duurzaamheid van het milieu tussen 2020 en 2030 door de EIB-groep, 2) het geleidelijk verhogen van het percentage EIB klimaatfinanciering naar 50% vanaf 2025 en 3) het in lijn brengen van alle EIB-groep activiteiten met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs vanaf eind 2020.

Verder heeft de EIB grote stappen gezet op het gebied van het in kaart brengen en beheersen van klimaatrisico's in haar portfolio. In 2020 heeft de EIB-groep een systeem ontwikkeld om deze risico's op klantniveau in kaart te brengen («*Climate Risk Screening Tool*»). Dit systeem is de eerste stap in een langer proces om klimaatrisico's op te nemen in het bredere risicomanagement van de bank. Op dit gebied werkt de EIB-groep nauw samen met andere Europese financiële instellingen, zoals de ECB, De Nederlandse Bank en de Franse centrale bank om het risicomanagement van klimaatrisico's in de financiële sector verder te ontwikkelen.

De aanpak van de EIB om duurzame financiering te ondersteunen is in lijn met de klimaatdoelstellingen van de EU, in het bijzonder het *Action Plan for Financing Sustainable Growth* van de Europese Commissie. De EIB is voornemens haar activiteiten in lijn te brengen met de recent aange-

¹¹ Aan het EGF nemen de volgende lidstaten deel: Duitsland, Frankrijk, Italië, Spanje, België, Nederland, Zweden, Denemarken, Oostenrijk, Finland, Griekenland, Portugal, Ierland, Slowakije, Litouwen, Luxemburg, Cyprus, Malta, Bulgarije, Kroatië, Polen en Slovenië. De overige EU-landen (Tsjechië, Letland, Estland, Roemenië en Hongarije) nemen niet deel.

¹² Kamerstuk 21 501-07, nr. 1703

nomen EU-Taxonomie om klimaatfinanciering te rapporteren en heeft zich gecommitteerd om klimaat gerelateerde informatie te openbaren. In dit kader heeft de EIB-groep een eerste TCFD (*Task Force on Climate-related Financial Disclosures*) rapport gepubliceerd, waarin de strategie en risicobeheersing op het gebied van klimaatrisico's verder wordt toegelicht.¹³

Kapitaaltoereikendheid

Zoals vermeld in mijn brief van 11 september 2020 houd ik uw Kamer op de hoogte omtrent ontwikkelingen m.b.t. de kapitaalpositie van de EIB. In 2020 heeft de Europese Raad (ER) de EIB gevraagd om na te gaan of het huidige kapitaal van de EIB toereikend is om de plannen van het meerjarig financieel kader (MFK) van de EU (o.a. InvestEU¹⁴ en NDICI¹⁵) uit te kunnen voeren. De EIB heeft geconcludeerd dat de EIB voldoende gekapitaliseerd is om de plannen van het MFK uit te voeren.

4. Vooruitblik: Herziening van het financieringsbeleid voor de transportsector, herziening «Environmental & Social Sustainability Framework» en stroomlijning activiteiten buiten EU

Herziening van het financieringsbeleid voor de transportsector

Verdere uitwerking van de *Climate Bank Roadmap* wordt later dit jaar verwacht met de herziening van het financieringsbeleid voor de transportsector. De publieke consultatie¹⁶ over deze herziening is inmiddels van start gegaan en loopt tot 29 oktober. Tijdens de publieke consultatie zullen ideeën worden opgehaald om het beleid te verbeteren en vorm te geven. De EIB heeft aangegeven dat de herziening in lijn zal zijn met de doelen van de *Climate Bank Roadmap* en de *Sustainable & Smart Mobility Strategy* van de Europese Commissie.

Herziening van het «Environmental & Social Sustainability Framework»

Het «*Environmental & Social Sustainability Framework*» van de EIB schetst het beleid van de bank om te bewerkstelligen dat alle financieringsactiviteiten bijdragen aan groene, inclusieve en rechtvaardige ontwikkeling. De publieke consultatie, waarin de EIB ideeën en suggesties ophaalt voor de herziening van dit framework, is inmiddels gesloten. De verwachting is dat de EIB later dit jaar met een voorstel naar de Raad van bewind zal komen.

Stroomlijning activiteiten buiten EU

In reactie op de Raadsconclusies¹⁷ van de Europese Raad over de Europese Financiële Architectuur voor Ontwikkeling (EFAD) en de daaraan voorafgaande haalbaarheidsstudie heeft de EIB recent een voorstel aan de

¹³ https://www.eib.org/attachments/thematic/eib_group_tcfid_report_2020_en.pdf

¹⁴ InvestEU biedt een EU-begrotingsgarantie om investeringen en toegang tot financiering in de EU te ondersteunen op vier beleidsterreinen: duurzame infrastructuur; onderzoek, innovatie & digitalisering; kleine & middelgrote ondernemingen; en sociale investeringen & vaardigheden. De EIB zal ongeveer 20 miljard euro aan garanties (75% van het totaal) implementeren en zal uit eigen middelen een bijdrage leveren van bijna 5 miljard euro. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_1045

¹⁵ NDICI (Global Europe) is het EU-externe financieringsinstrument voor ontwikkeling en internationale samenwerking. Een onderdeel hiervan is de EFSD+ garantie (53,5 miljard euro), de EIB is verantwoordelijk voor ~50% van de implementatie (26,7 miljard euro). [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628251/EPRS_BRI\(2018\)628251_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/628251/EPRS_BRI(2018)628251_EN.pdf)

¹⁶ <https://consult.eib.org/consultation/tlp-2021-en/>

¹⁷ Raadsconclusies <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9462-2021-REV-1/en/pdf>; Nederlandse inzet: Kamerstuk 21 501-07, nr. 1763

Raad van Bewind gepresenteerd om haar huidige activiteiten¹⁸ buiten Europa te stroomlijnen en haar ontwikkelingsimpact buiten de Europese Unie te vergroten.

De EIB zal binnen de bestaande organisatie een aparte «branche» oprichten met toegewijde strategieën voor activiteiten buiten de EU. Daarnaast zal de EIB lokale vertegenwoordiging versterken en de samenwerking met verschillende partners (o.a. multilaterale ontwikkelingsbanken, nationale ontwikkelingsbanken en lokale partners) verbeteren. De EIB zal tevens een nieuwe adviesgroep oprichten voor haar activiteiten buiten de EU, waar ook Europese en nationale beleidsmakers met een expertise in ontwikkeling kunnen plaatsnemen, opdat de activiteiten van de EIB goed zullen aansluiten bij de prioriteiten van de Europese Unie. Verder zal de EIB meer inzetten op een gezamenlijke Europese aanpak en hechte samenwerking met andere Europese financiële instituties ten behoeve van een efficiënte inzet van middelen en Europese zichtbaarheid.

Nederland steunt dit voorstel, aangezien het voldoet aan de voorwaarden van de Raadsconclusies ten behoeve van meer ontwikkelingsimpact (toegewijde strategieën, nauwere aansluiting bij ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, lokale vertegenwoordiging, verdiepen partnerschappen), binnen de bestaande organisatiestructuur en *governance* past en geen additioneel kapitaal vereist.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

¹⁸ De EIB investeert ongeveer 10% van haar totale investeringsvolume buiten de EU.